

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sancti Gregorii Papæ Primi Cognomento Magni Opera

In Tres Tomos Distributa. Ex quamplurimis MSS. Codicibus emendata ;
Additæ Sunt Quædam Notæ in Dialogos & Epistolas ejusdem S. Gregorii

Gregor <I., Papst>

Lutetia Parisiorum, 1675

Super Epistolam III. B. Joannis Apostoli.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75090)

tur: ut malum, quod pati non vult, quisque non faciens, cesset à nocendi opere. Et rursus, bonum, quod sibi fieri appetit, impendens, erga utilitatem proximi se exerceat ex benignitate. Sed hæc nimium duo dum sollicita intentione cogitantur, cor ad innumera virtutum ministeria tenditur; ne vel ad inferenda, quæ non debet, desiderii inquieti mens ferveat, vel erga exhibenda quæ debet, otio resoluta torpescat. Nam cum cavet alteri facere, quod nequaquam vult ab altero ipsa tolerare, sollicita se intentione circumspicit, ne superbia elevet, & usque ad despectum proximi, animum dejiciens exalteret; ne ambitio cogitationem laniet, cumque hæc ad aliena appetenda dilatat, angustet: ne cor luxuria polluat; & subjectum desiderii per illicita corrumpat: ne ira exasperet, & usque ad proferendam contumeliam inflammet: ne invidia mordeat, & alienis felicitatibus amula, sua se face consumat, ne immoderate linguam loquacitas pertrahat, eamque usque ad lasciviam obtreccationis extendat: ne odium malitia excitet, & os usque ad jaculam maledictionis irriter. Et rursus, cum cogitat, ut ea alteri faciat, quæ ipsa sibi fieri ex altero expectat, pensat nimirum ut malis bona, ut bonis meliora respondeat: ut erga procaces, mansuetudinem longanimitatis exhibeat: ut malitia peste languentibus gratiam benignitatis impendat: ut discordes pace uniat: ut concordem ad concupiscentiam veræ pacis accingat: ut indigentibus necessaria tribuat, ut errantibus viam rectitudinis ostendat: ut afflictos verbo & compassione mulceat: ut accensos in huius mundi desiderii increpatione restringat: ut minas potentium ratiocinatione mitiget, ut oppressorum angustias quanta prævaleat ope, levet, ut foris resistentibus opponat patientiam, ut intus superbientibus exhibeat cum patientia disciplinam, ut erga errata subditorum, sic mansuetudo zelum temperet, quatenus à justitiæ studio non enerveret, sic ad ultionem zelus ferveat, ne tamen pietatis limitem fervendo transgredatur: ut ingratos beneficiis ad amorem Dei provocet, ut gratos quosque ministris in amore servet, ut proximorum mala cum corrigere non valet, taceat: & cum corrigi loquendo possunt, silentium consensum esse pertimescat: ut sic ea, quæ tacet, toleret, ne tamen in animo virus doloris occultet: ut si malevolis munus benignitatis exhibeat, ne cum per gratiam à jure rectitudinis excedat: ut cuncta proximis, quæ prævaleret, impendat, sed hæc impendendo non timeat: ut sic in bonis, quæ exhibet, timoris præcipitium paveat, ne tamen à boni exercitio torpescat: ut sic quæ possidet, tribuat: quatenus quanta sit largitas remunerantis attendat, ne cum tetra largitas, suam plusquam necesse est inopiam cogitet, & in oblatione muneris, hilaritatis lumen tristitia obscuret. Charitas igitur si mentem plenè ceperit, hæc ad innumera opera multiformiter accendit. Est itaque in dilectione Dei necessitati tenenda fides, & vita: in dilectione verò proximi debet summopere patientia & benignitas custodiri. Est enim in dilectione Dei necessaria fides, & vita, quia videlicet scriptum est: *Fides sine operibus mortua est*: probatio ergo dilectionis exhibitio est operis. Hinc Joannes in epistola sua dicit: *Qui dicit, quia diligo Deum, & mandata ejus non custodit, mendax est*. Verè enim diligimus, si ad mandata ejus nos à nostris voluptatibus coarctamus. Nam qui adhuc per illicita desideria desinit, profectò Deum non amat, quia ei in sua voluptate contradicit. Est autem in dilectione proximi nobis patientia & benignitas conservanda: quia de eadem dilectione scriptum est: *Charitas patiens est, benigna est*: patiens scilicet, vel illata à proximis mala æquanimiter portet: benigna autem, ut sua bona proximis desiderabiliter impendat.

S. Greg. Tom. III.

CAPUT XII.

Est peccatum ad mortem.

1. Ioan. 5. d

Peccatum illud usque ad inferos ducit, quod ante finem vitæ præsentis per correptionem & penitentiam non emendatur: de quo videlicet peccato per Joannem dicitur: *Est peccatum ad mortem, non pro illo dico, ut roget quis*. Peccatum namque ad mortem, est peccatum usque ad mortem: quia scilicet peccatum, quod hic non corrigitur, ejus venia frustra postulatur. Hoc autem inter peccatum & delictum distat, quod peccatum est mala facere; delictum verò bona derelinquere: quæ summopere sunt tenenda. Vel certè peccatum est in opere, delictum in cogitatione.

De impenitentia. 1ª expos. B. Tob. 1. 16. c. 28. in pr. Hom. 21. in Ezech. procul a pr.

Finis Exposit. super Epist. I. B. Ioannis.

INCIPIUNT CAPITVLA DE EPISTOLA III. BEATI

Ioannis Apostoli.

- 1. Nos ergo debemus suscipere ejusmodi.
- 2. Diotrepthes non recipit nos.

INCIPIIT EXPOSITIO SUPER EPISTOLAM III. B.

Ioannis Apostoli.

CAPUT I.

Nos ergo suscipere debemus ejusmodi, ut cooperatores simus veritatis.

De sustentandis pauperibus. Hom. 20. in Evang. longè ante med.

SECULARES viri intra sanctam Ecclesiam quamvis spiritualium virtutum dona non habent, dum tamen sanctos viros donis spiritualibus plenos sua largitate sustentat, in spiritualibus eorum donis cooperatores fiunt. Hoc ante Dei oculos exhibentes, quod adjuvant. Hinc est enim quod de quibusdam peregrinantibus fratribus, Gaio per Joannem dicitur: *Pro nomine enim Christi profecti sunt, nihil accipientes à gentilibus*. Nos ergo debemus suscipere ejusmodi, ut cooperatores simus veritatis. Qui enim spiritualia dona habentibus, temporalia subsidia tribuit, in ipsis donis spiritualibus cooperatores existit. Nam cum pauci sunt, qui spiritualia dona percipiunt, & multi qui rebus temporalibus abundant, per hoc se divites pauperum virtutibus inferunt, quo eisdem sanctis pauperibus de suis divitiis solatiuntur.

3. Ioan. 16.

CAPUT II.

Diotrepthes non recipit nos.

3. Ioan. 1. d

Magna indiget inquisitione, cum recti viam operis tenemus, utrum semper debeamus ad derogantium verba despiciere, an certè aliquando compescere. De qua re sciendum est, quia linguas detrahentium, sicut nostro studio non debemus excitare, ne ipsi pereant; ita per suam malitiam excitatas debemus æquanimiter tolerare, ut nobis meritum crescat. Aliquando etiam compescere, ne dum de nobis mala disseminant, eo rum qui audire

Qualiter contra linguas detrahentium preparari debeamus. Hom. 9. in Ezech. circa med.

Zzz ij

Hom. 22. in Ezech. 1^a Hom. 30. in Evang. sub init. 1^a c. 2.

1. Ioan. 2.

2. Cor. 13.

nos ad bona poterant, innocentium corda corrum-
pant. Hinc est enim quod Joannes obre&atoris
sui linguam redarguit, dicens: *Is, qui amat prima-
tum gerere in eis, Diotrephes non recipit nos. Pro-
pter hoc, si venero, commonebo ejus opera, que fa-
cit, verbis malignis garrivus in nos.* Hinc Paulus de-
trahentibus Corinthiis loquitur, dicens: *Epistole,
iniquiunt, graves sunt, & fortes, presentia autem
corporis infirma, & sermo contemptibilis. Hoc cogi-
tet, qui ejusmodi est, quia quales sumus verbo per
epistolas absentes, tales sumus presentes in opere.*
Hi enim, quorum vita in exemplo imitationis est
posita, debent, si possunt, detrahentium sibi verba
compescere, ne predicationem eorum non audiant,
qui audire poterant, & in pravis moribus remanent-
es, bene vivere contemnunt. Sed hac in re subtili
inquisitione necesse est, ut semetipsum animus in-
vestiget, ne fortasse suae laudis gloriam quærat, &
animarum lucra se quærere nostra cogitatio simulet.
Sæpe enim sui nominis laude animus pascitur, &
quasi sub obtentu lucrorum spiritualium, cum de
se bona dici cognoverit, letatur. Et sæpe gloriæ
sue defensione contra detrahentes irascitur, & sin-
git sibi mereri quod hoc ex eorum zelo faciat, quorum
corda a bono fervore detrahentis sermo perturbat.
Illi ergo debent magnoperè curare, ne contra eor-
um opinionem detrahentium verba prævalcant, se in
qui suam conscientiam subtiliter discutientes, se in
ea inveniunt de amore privatæ gloriæ nihil habere.

Finis exp. in Epist. III. B. Joannis Apost.

INCIPIUNT CAPITULA

de libro Apocalypsis B. Joannis Apostoli.

- 1 *Ioannes septem Ecclesiis que sunt in Asia.*
- 2 *Ioanni Angelus apparuit præcinctus zona aurea.*
- 3 *Ioannes Angelis septem Ecclesiarum scribit.*
- 4 *Scio ubi habitas, ubi sedes est Satana.*
- 5 *Habes illic tenentes doctrinam Balaam.*
- 6 *Dabo tibi calculum candidum.*
- 7 *Esse vigilans, & confirma cetera.*
- 8 *Qui vicerit, faciam illum columnam.*
- 9 *Vitam frigidus esses, aut calidus.*
- 10 *Dicis quod dives sum, & locupletatus.*
- 11 *Suadeo tibi emere à me aurum ignitum.*
- 12 *Collyrio inunge oculos tuos, ut videas.*
- 13 *Ego quos amo, arguo, & castigo.*
- 14 *Qui vicerit, dabo ei sedere mecum.*
- 15 *Et in medio sedis, & in circuitu quatuor animalia.*
- 16 *Et in circuitu, & intus plena sunt oculis.*
- 17 *Et requiem non habebant die ac nocte.*
- 18 *Mittebant coronas suas ante thronum Dei.*
- 19 *Et vidi librum scriptum intus & foris.*
- 20 *Nemo poterat aperire librum.*
- 21 *Ecce vicit leo de tribu Iuda.*
- 22 *Et vidi, & ecce in medio.*
- 23 *Dignus est agnus, qui occisus est, accipere virtutem.*
- 24 *Vidi sub altare Dei animas interfectorum.*
- 25 *Et data sunt illis singule stole alba.*
- 26 *Et dictum est illis, ut quiescerent tempus adhuc modicum.*
- 27 *Factus est Sol, ut saccus cilicinus.*
- 28 *Palma in manibus eorum.*
- 29 *Factum est silentium in celo quasi media hora.*
- 30 *Potestus equorum in ore, & in caudis eorum.*
- 31 *Et habebat in manu sua librum apertum.*
- 32 *Et juravit per viventem in secula: quia tempus non erit amplius.*
- 33 *Accipe librum, et devora illum.*
- 34 *Et accipi librum, et devoravi illum.*
- 35 *Et cum devorassem librum, amaricatus est venter meus.*
- 36 *Oportet te iterum prophetare gentibus.*
- 37 *Atrium, quod est foris templum, eijce foras.*
- 38 *Mulier amicta sole, et luna sub pedibus ejus.*
- 39 *Cauda draconis trahebat tertiam partem stellarum.*
- 40 *Et draco stetit ante mulierem.*
- 41 *Factum est prælium cum Michaële Archangelo.*
- 42 *Projectus est accusator fratrum vestrorum.*
- 43 *Vae terra, et mari, quia descendit diabolus ad vos.*
- 44 *Vidi aliam bestiam ascendentem de terra.*
- 45 *Et cantabant canticum novum.*
- 46 *Et habebat in manu sua falcem acutam.*
- 47 *Quartus Angelus effudit phialam suam in solem.*
- 48 *Ecce venio sicut fur.*
- 49 *Beatus qui vigilat, etc.*
- 50 *Beatus qui custodit vestimenta sua.*
- 51 *Et videant turpitudinem ejus.*
- 52 *Quantum glorificavit se, tantum date illi tormentum.*
- 53 *Beati qui ad cenam nuptiarum agni vocati sunt.*
- 54 *Exercitus, qui sunt in celo, sequebantur eum.*
- 55 *Habebat in vestimento, et in femore scriptum, etc.*
- 56 *Angelus ligavit draconem per mille annos.*
- 57 *Beatus qui habet partem in resurrectione prima.*
- 58 *Et regnabunt cum eo mille annis.*
- 59 *Post mille annos solvetur draco de carcere.*
- 60 *Et diabolus missus est in stagnum ignis.*
- 61 *Libri aperti sunt, & liber vite apertus est.*
- 62 *Et vidi celum novum, et terram novam.*
- 63 *Et erat structura muri ejus ex lapide.*
- 64 *Mensus est muros mensura hominis, que est Angeli.*
- 65 *Vide ne feceris, conservus tuus sum.*
- 66 *Ne signaveris verba prophetia hujus libri.*
- 67 *Qui nocet, noceat adhuc.*
- 68 *Qui audit, dicat: Veni.*
- 69 *Ego sum stella splendida et matutina.*

S.
GREGORII
PATERII
TOMUS